

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3025/2017
29.05.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ и ГГ, свих из ..., ДД, ЋЋ, ЕЕ, свих из ..., ЖЖ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, свих из ..., КК из ..., ЛЛ, ЉЉ и ММ, свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Анка Ћеран, адвокат из ..., против туженог НН д.о.о. ..., чији је пуномоћник Вук Вуковић, адвокат из ..., ради исплате добити по тужби и неоснованог обogaћења по противтужби, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1824/17 од 23.08.2017. године, у седници већа одржаној 29.05.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1824/17 од 23.08.2017. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Руми П1 390/11 од 22.02.2017. године, исправљеном решењем истог суда П1 број 390/11 од 24.05.2017. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцима, по основу расподеле добити према одлуци Скупштине туженог од 24.07.2006. године исплати на име нето добити и то: тужиоцу АА укупан износ од 119.204,89 динара, тужиоцу ДД укупан износ од 209.074,13 динара, тужиоцу ЋЋ укупан износ од 209.292,15 динара, тужиоцу ЖЖ укупан износ од 208.841,18 динара, тужиоцу ЕЕ укупан износ од 182.173,65 динара, тужиоцу ЗЗ укупан износ од 312.288,69 динара, тужиљи ЛЛ укупан износ од 178.301,51 динар, тужиоцу КК укупан износ од 208.866,25 динара, тужиоцу ББ укупан износ од 209.031,32 динара, тужиоцу ЉЉ укупан износ од 208.977,10 динара, тужиоцу ММ укупан износ од 209.192,78 динара, тужиоцу ИИ укупан износ од 209.266,99 динара, тужиоцу ЈЈ укупан износ од 209.387,13 динара, тужиљи ВВ укупан износ од 120.050,25 динара и тужиоцу ГГ укупан износ од 110.637,26 динара, свима са законском затезном каматом на одређене новчане износе и почетком тока камате, ближе описано у изреци, и трошкове парничног поступка у износу од 807.980,00 динара. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужилаца за исплату износа, ближе наведених у изреци, преко досуђених, а до тражених износа, са законском затезном каматом. Ставом трећим изреке одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1824/17 од 23.08.2017. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу одлуке о тужбеном захтеву и делу одлуке о трошковима поступка тако што је одбијен захтев тужилаца за исплату нето добити према одлуци Скупштине туженог од 24.07.2006. године и одлучено да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка. Ставом другим изреке жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена у делу којим је одбијен противтужбени захтев. Ставом трећим изреке обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове жалбеног поступка у износу од 22.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Тужени је доставио одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду (донету у јединственом поступку за све тужиоце, после спајања парница) у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, у даљем тексту: ЗПП) Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује. Наводе у ревизији којима се указује да је пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, Врховни касациони суд није ценио, јер се ревизија из овог разлога не може изјавити у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, Скупштина акционара туженог је на шестој редовној седници одржаној 24.07.2006. године једногласно донела одлуку о модалитетима, роковима и динамици исплате добити из 2003. и 2004. године у износу од 119.432.870,90 динара по утврђеним критеријумима за сваку наредну годину- од 2007. до 2011. године. Према извештају туженог и књиговодственој евиденцији износ од 119.432.870,80 динара, који је планиран за расподелу, књиговодствено је изражен само као добит за 2004. годину.

Након доношења одлуке, Пореска управа је 27.10.2006. године извршила контролу утврђене добити туженог за период 2002-2004. године и извршена је корекција добити коју је тужени исказао, а динамика исплате је остала идентична оној одлученој на седници скупштине од 24.07.2006. године. Према корекцији Пореске управе извршено је смањење добити исказано у 2004. години на износе неисплаћене добити од 21.171.910,97 динара, повећање добити из 2002. године са износа од 4.303.576,39 динара на износ од 78.883.648,18 динара и повећање добити из 2003. године са износа од 4.802.204,46 динара на износе од

20.749.333,21 динара. Кориговану неисплаћену добит за 2002, 2003. и 2004. годину Пореска управа је утврдила на укупан износ од 111.699.111,51 динара.

После утврђивања кориговане добити тужени је по основу одлуке о расподели добити, дана 18.08.2006. године исплатио износ од 5.005.274,00 динара (рата за 2011. годину), 18.10.2006. године износ од 2.500.500,00 динара (рата за 2011. годину), 16.11.2006. године износ од 7.501.500,00 динара (рата за 2011. годину), 12.01.2007. године износ од 5.812.500,00 динара (рата за 2011. годину) и 02.03.2007. године износ од 19.994.125,00 динара (једна рата за 2007. годину) односно укупно 40.813.899,00 динара.

Из налаза и мишљења судског вештака утврђена је висина потраживања тужилаца (од неисплаћеног износа од 70.885.212,51 динара) према појединачним коефицијентима за расподелу добити који су опредељени као саставни део одлуке скупштине туженог од 24.07.2006. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, применом члана 215. Закона о привредним друштвима закључио да се одлука скупштине туженог од 24.07.2006. године односи на динамику и модалитете исплате утврђеног новчаног износа нераспоређене добити кориговане од стране Пореске управе (независно од тога на коју годину се корекција односи) и тужбени захтев оценио основаним.

Супротно становишту првостепеног суда, по оцени Врховног касационог суда правилно је другостепени суд оценио да не постоји правни основ за исплату тражене добити, због чега је преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев одбио као неоснован.

Према члану 14. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005...) уговором о раду или одлуком послодавца може се утврдити учешће запосленог у добити оствареној у пословној години, у складу са законом и општим актом.

Одредбом члана 30. Статута туженог прописано је да скупштина друштва, поред послова утврђених законом, има и надлежност да усваја годишњи обрачун и извештај о пословању, те да одлучује о расподели годишње добити и покрићу губитака. Чланом 99. Статута је прописано да се расподела добити врши на основу одлуке скупштине акционара донетој по предлогу управног одбора, а у складу са годишњим обрачуном друштва.

Према члану 215. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", бр. 125/2004) акционарско друштво може одобрити плаћање дивиденди на своје акције годишње у складу са одлукама редовне годишње скупштине или у било које време између годишњих скупштина, осим ако је оснивачким актом друштва друкчије одређено (1). Одлуку акционарског друштва о одобрењу плаћања дивиденди може да донесе и управни одбор ако је то одређено оснивачким актом друштва или ако га за то овласти скупштина акционара, у складу са оснивачким актом (2). По усвајању финансијског извештаја за претходну пословну годину добит те године распоређује се следећим редом: 1) за покриће губитака пренесених из ранијих година; 2) за законске резерве, ако су оне

предвиђене посебним законом; 3) за дивиденду у складу са овим законом; 4) за статутарне резерве и друге резерве, ако их друштво утврди општим актом (3). После доношења одлуке о исплати дивиденде акционар коме она треба да буде исплаћена постаје поверилац друштва за износ припадајуће дивиденде (4).

Супротно наводима ревизије, тужени је на скупштини акционара одржаној 24.07.2006. године донео одлуку о расподели нераспоређене добити за 2003. и 2004. годину у износу од 119.432.870,80 динара, па се у смислу цитираних законских одредби та одлука о распоређивању нераспоређеног дела добити није могла односити и на 2002. годину.

Пореска управа је у октобру 2006. године извршила контролу и кориговање висине добити туженог за 2002, 2003. и 2004. годину и на тај начин утврдила укупан износ и појединачну висину неисплаћене добити за сваку од тих година. Након кориговања висине добити од стране Пореске управе, тужени је извршио исплату износа од 40.813.899,00 динара, који износ је према допунском налазу вештака већи од износа неисплаћене добити за 2003. годину и 2004. годину, што тужиоци правно релевантним доказима нису оспорили.

Стога и по оцени Врховног касационог суда не постоји дуг туженог према тужиоцима на основу донете одлуке скупштине туженог од 24.07.2006. године, због чега нема основа за удовољење тужбеном захтеву.

На другачије пресуђење не утиче ревизијски навод и доказ о постојању једне правноснажне другостепене пресуде којом је супротно одлучено о захтевима странака у односу на побијану другостепену пресуду у овој парници. Једна правноснажна одлука другостепеног суда о усвајању тужбеног захтева за учешће запослених у добити предузећа, донета у битно сличној чињеничној и правној ситуацији, насупрот већем броју правноснажних одбијајућих пресуда, у споровима у којима су и ревизије тужилаца одбијене пресудама Врховног касационог суда, никако није доказ супротстављене и различите судске праксе судова. Напротив, одлуке Врховног касационог суда у овој врсти спорова изражавају јединствен правни став да право запослених, односно „мањинских“ акционара, на учешће у расподели добити оствареној у одређеној-претходној пословној години мора имати основ у уговору о раду или одлуци послодавца, конкретно одлуци скупштине акционара, у складу са одребом члана 14. Закона о раду односно члана 215. Закона о привредним друштвима.

Та одлука послодавца доноси се и односи се на остварену добит за сваку претходну пословну годину посебно, по усвајању финансијског извештаја за ту пословну годину. Без одлуке која се односи на расподелу добити за одређену претходну пословну годину нема ни расподеле добити исплатом дивиденде међу акционарима, па ни права запослених на учешће у тој расподели. Расподељивање добити за сваку претходну пословну годину, после усвајања финансијског извештаја, врши се по редоследу који прописује члан 215. Закона о привредним друштвима. Ако нема одлуке нема ни основа за исплату добити односно дивиденде.

Правноснажне одлуке нижестепених судова и ревизијске одлуке Врховног касационог суда у овој врсти спорова управо указују на усаглашену судску праксу по спорном питању права на учешће у расподели добити оствареној у пословној години.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом члана 165. став 2. у вези чл. 153. став 2, 154. и 163. ЗПП, према коначном успеху странака у спору и правилном применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци. Применом члана 165. став 1. ЗПП одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију, који нису били потребни у овом поступку (члан 154. ЗПП).

**Председник већа-судија
Љубица Милутиновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић